

N. 4412/2016

**«ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΕΡΓΩΝ,
ΠΡΟΜΗΘΕΙΩΝ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ
(προσαρμογή στις Οδηγίες 2014/24/ΕΕ και
2014/25/ΕΕ)»**

Ενημερωτική Εκδήλωση ΣΑΤΕ

**«ΝΕΟ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΚΑΙ ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ
ΓΙΑ ΤΙΣ ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΕΡΓΩΝ»**

Θεσσαλονίκη
05 Νοεμβρίου 2016

Σταμάτης Σ. Σταμόπουλος
Νομικός Σύμβουλος ΣΑΤΕ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗΣ

ΕΝΟΤΗΤΑ Ι: Γενικό Μέρος

ΕΝΟΤΗΤΑ ΙΙ: Διαδικασία ανάθεσης δημοσίου έργου

ΕΝΟΤΗΤΑ ΙΙΙ: Στάδιο εκτέλεσης

ΕΝΟΤΗΤΑ ΙV: Έννομη (δικαστική) προστασία

ΕΝΟΤΗΤΑ V: Μεταβατικές Διατάξεις

I. ΓΕΝΙΚΟ ΜΕΡΟΣ

- 1. Δομή και πνεύμα της νέας νομοθεσίας**
- 2. Πεδίο εφαρμογής**
- 3. Συμβάσεις άνω και κάτω των ορίων**
- 4. Ορισμός δημοσίου έργου**
- 5. Οικονομικοί φορείς**
- 6. Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης (ΕΕΕΣ) - Επιγραμμικό Αποθετήριο Πιστοποιητικών (e-Certis)**
- 7. Συγκρούσεις συμφερόντων (αρθρ. 24)**

1. Δομή & πνεύμα του ν. 4412/2016

- **Ενιαίο και πλήρες θεσμικό πλαίσιο για όλες τις δημόσιες συμβάσεις** [έργων, υπηρεσιών (& μελετών), προμηθειών]
- **Υποδιαίρεση του νόμου σε πέντε βιβλία** (Βιβλίο I: Δημόσιες συμβάσεις έργων, προμηθειών και υπηρεσιών (προσαρμογή στην Οδηγία 2014/24/ΕΕ· Βιβλίο II: Συμβάσεις έργων, προμηθειών και υπηρεσιών πρώην εξαιρουμένων τομέων (Οδηγία 2014/25/ΕΕ)· Βιβλίο III: Διακυβέρνηση· Βιβλίο IV: Έννομη προστασία κατά τη σύναψη δημοσίων συμβάσεων· Βιβλίο V: Τελικές διατάξεις)
- **Ενσωμάτωση Οδηγιών 2014/24/ΕΕ** (γενική Οδηγία) **& 2014/25/ΕΕ** (πρώην εξαιρούμενοι τομείς: φυσικό αέριο & θερμότητα, ηλεκτρισμός, ύδωρ, υπηρεσίες μεταφορών, λιμένες & αερολιμένες, ταχυδρομικές υπηρεσίες, εξόρυξη πετρελαίου και φυσικού αερίου & αναζήτηση ή εξόρυξη άνθρακα και άλλων στερεών καυσίμων)
- **Εναρμονισμός των Οδηγιών και της εθνικής νομοθεσίας σε ενιαίο κείμενο με εσωτερική συνοχή**

2. Πεδίο εφαρμογής

- **Εφαρμογή σε όλες τις δημόσιες συμβάσεις** (εξαιρέσεις σε άρθρα 7 – 17)
- **Όλων των αναθετουσών αρχών – κατάργηση εξαιρέσεων και πολλαπλών καθεστώτων** (ΔΕΗ, ΔΕΠΑΝΟΜ, ΕΓΝΑΤΙΑ, ΕΡΓΑΟΣΕ, ΔΕΣΦΑ καθώς και Ο.Τ.Α. στον νόμο)

3. Συμβάσεις άνω και κάτω των ορίων

- **Κανόνας: Ενιαίο καθεστώς για συμβάσεις άνω και κάτω των ορίων εφαρμογής των ενωσιακών Οδηγιών** (όριο για συμβάσεις δημοσίων έργων: € 5.225.000)
- **Εξαιρέσεις: α) άρθρα 116 - 128** (κάτω του ορίου)
β) Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης (άνω του ορίου)

4. Ορισμός δημοσίου έργου

- Πλήρης ορισμός (άρθρ. 2 § 7)
- Απάλειψη έργων «πολιτικού» μηχανικού
- Συμπερίληψη και των εργασιών επισκευής – συντήρησης
- Ενδεχόμενη σύγκρουση με τον ενωσιακό ορισμό του έργου
- Σε περίπτωση σύγκρουσης υπερισχύει ο ενωσιακός ορισμός (ΔΕΚ C-382/2005, Επιτροπή ν. Ιταλία, σκ. 30 κ.ά. ΣΤΕ 7μελής 2387/2009, σκ. 8 κ.ά.)

5. Οικονομικοί φορείς

- Έννοια της διάταξης (άρθρ. 19 § 1) ότι Ο.Φ. δεν αποκλείεται για τον λόγο ότι είναι φυσικό ή νομικό πρόσωπο.
- Ενώσεις Ο.Φ.: ουσιαστική και τυπική ελευθερία ως προς τη σύσταση κοινοπραξιών, συμπράξεων, ενώσεων κ.λπ. (άρθρ. 19 § 2.
- Έμμεση εξαίρεση για δημόσια έργα (19 § 3): Νομική μορφή ένωσης τέτοια ώστε να έχει ένα ΑΦΜ.

6. Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης (ΕΕΕΣ) - Επιγραμμικό Αποθετήριο Πιστοποιητικών (e- Certis)

- **ΕΕΕΣ:** τυποποιημένη υπεύθυνη δήλωση πανευρωπαϊκής ισχύος
- **Ισχύει** για διαγωνισμούς άνω των ορίων
- **Για** διαγωνισμούς κάτω των ορίων: ΤΕΥΔ (Τυποποιημένο Έντυπο Υπεύθυνης Δήλωσης)
- **Επιγραμμικό Αποθετήριο Πιστοποιητικών (e-Certis):** Ηλεκτρονική πανευρωπαϊκή βάση δεδομένων, όπου θα μπορεί να προσφεύγει κάθε αναθέτουσα αρχή.

7. Συγκρούσεις συμφερόντων

- **Νέα διάταξη – προληπτικός & κατασταλτικός έλεγχος**

II. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΑΝΑΘΕΣΗΣ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΕΡΓΟΥ

- 1. Διαγωνιστική διαδικασία – ενοποίηση σταδίων – ανακήρυξη αναδόχου**
- 2. Λόγοι αποκλεισμού Ο.Φ.**
- 3. Κριτήρια επιλογής (συμμετοχής) - Επίσημοι κατάλογοι εγκεκριμένων Ο.Φ. (Μ.Ε.ΕΠ.)**
- 4. Δημόσιες συμβάσεις έργων με αξιολόγηση μελέτης**
- 5. Συστήματα δημοπράτησης – σύστημα πολλαπλών κριτηρίων**
- 6. Κριτήρια ανάθεσης**
- 7. Ασυνήθιστα χαμηλές προσφορές**
- 8. Κατάργηση ενδοδιαγωνιστικών ενστάσεων**
- 9. Νέα πρότυπα τεύχη διακηρύξεων**
- 10. Συνοπτικός διαγωνισμός & απευθείας ανάθεση (άρθρ. 117 & 118)**

1. Διαγωνιστική διαδικασία – επιμέρους στάδια – ανακήρυξη αναδόχου

• **Στάδια διαγωνιστικής διαδικασίας (άρθρ. 103 – 105):**

- **Κατάθεση προσφοράς (δύο σφραγισμένοι φάκελοι: α) οικονομικής προσφοράς & β) δικαιολογητικών**
 - Δικαιολογητικά: ΕΕΕΣ (άνω των ορίων), ΤΕΥΔ (κάτω των ορίων) & εγγυητική
- **Ανακήρυξη προσωρινού αναδόχου (εκτελεστή πράξη)**
 - Πρόσκληση πρ. αναδόχου για υποβολή δικαιολογητικών βάσει ΕΕΕΣ ή ΤΕΥΔ.
 - Παροχή επιπλέον προθεσμίας 5 – 20 ημερών σε περίπτωση μη προσκομιδής τους.
 - Κήρυξη του πρ/νού αναδόχου εκπώτου με κατάπτωση εγγ. επιστολής συμμετοχής σε περίπτωση οριστικής μη προσκομιδής τους και κατακύρωση στον επόμενο κατά σειρά κατάταξης.
- **Απόφαση κατακύρωσης από την Α.Α. (Π.Α.) – κοινοποίηση πρώτα σε όλους τους λοιπούς διαγωνιζόμενους – προσβολή της ή παρέλευση των προθεσμιών για την προσβολή της & προσυμβατικός έλεγχος από το ΕΛ/κό Συνέδριο.**
 - Μετά την ολοκλήρωση των ανωτέρω, α) υποβολή επικαιροποιημένων δικαιολογητικών (εφόσον απαιτείται) & β) κλήση του οριστικού αναδόχου για υπογραφή της σύμβασης (εκ νέου δυνατότητα για κήρυξή του ως εκπώτου και κατάπτωση εγγυητικής συμμετοχής μόνο αν δεν υπογράψει – όχι αν δεν προσκομίσει επικαιροποιημένα δικαιολογητικά).

2. Λόγοι αποκλεισμού Ο.Φ.

- **Άρθρ. 73 § 1: Ποινικό παρελθόν, σοβαρά αδικήματα (υποχρεωτικός αποκλεισμός)**
- **Άρθρ. 73 § 2: Φορολογική & ασφαλιστική ενημερότητα (υποχρεωτικός αποκλεισμός)**
- **Άρθρ. 73 § 4: Μη βιωσιμότητα της επιχείρησης και σοβαρά επαγγελματικά παραπτώματα (δυνητικός αποκλεισμός)**
(πτώχευση, εξυγίανση, ειδική εκκαθάριση της επιχείρησης, στρέβλωση ανταγωνισμού, μη θεραπεύσιμη σύγκρουση συμφερόντων, πρότερη αθέτηση συμβατικών υποχρεώσεων κ.λπ.)
- **Δυνατότητα επίκλησης επανορθωτικών μέτρων για λόγους 73 § 1 & 4 μόνο. Όχι για λόγους 73 § 2.**
- **Άρθρο 74: Καινοφανής ρύθμιση: Με ΚΥΑ δυνατότητα επιβολής αποκλεισμού μέχρι 5 ετών (για παραβάσεις άρθρ. 73 § 1) και μέχρι 3 ετών (για παραβάσεις άρθρ. 73 § 4), εάν ο Ο.Φ. δεν λάβει μέτρα απόδειξης της αξιοπιστίας του κατ' άρθρ. 73 § 7.**

3. Κριτήρια επιλογής (συμμετοχής) - Επίσημοι κατάλογοι εγκεκριμένων Ο.Φ. (Μ.Ε.ΕΠ.)

- **Άρθρο 75: Γενικές διατάξεις των Οδηγιών, που παρέχουν διακριτική ευχέρεια στις Αναθέτουσες Αρχές**
- **Άρθρο 76: Εθνική νομοθεσία – επανάληψη των ισχυουσών διατάξεων περί Μ.Ε.ΕΠ. – μόνη εξαίρεση η υποχρέωση κλήσης βάσει Μ.Ε.ΕΠ.**
- **Στις διακηρύξεις: έμμεση κλήση βάσει Μ.Ε.ΕΠ. μέσω της περιγραφής των προϋποθέσεων οικονομικής επάρκειας και τεχνικής καταλληλότητας για την εγγραφή σε εκάστη τάξη & κατηγορία.**
- **Προσθήκη επιπλέον όρων με απόφαση ΥΠΥΜΕΔΙ (άρθρ. 76 § 2)**
- **Άρθρ. 83 § 10: Εξουσιοδοτική διάταξη για έκδοση π.δ/τος για τα νέα μητρώα. Προς το παρόν ισχύουν τα παλαιά, των οποίων παρατάθηκε η ισχύς τους.**
- **Φιλελευθεροποίηση του καθεστώτος των κοινοπραξιών – κατάργηση διακρίσεων ενδοκατηγοριακών και διακατηγοριακών κοιν/ξιών με ελάχιστα ποσοστά συμμετοχής 25% στον προϋπολογισμό εκάστης κατηγορίας – μόνη προϋπόθεση: να ανήκει σε μία από τις καλούμενες κατηγορίες.**

4. Δημόσιες συμβάσεις έργων με αξιολόγηση μελέτης

Άρθρ. 50

- Η νέα μορφή «μελέτης – κατασκευής»
- Προβλήματα ορισμού: αντικείμενο της σύμβασης δεν είναι και η μελέτη του έργου, παρά μόνο η κατασκευή.
- Όλα τα έργα, με την εξαίρεση κτιριακών και αναπλάσεως.
- Έλεγχος τεχνικής προσφοράς: μόνο τήρηση τεχνικών προδιαγραφών, όχι αξιολόγηση & βαθμολόγηση.
- Αποσφράγιση οικονομικών προσφορών πριν από τον έλεγχο των τεχνικών προσφορών. Έλεγχος πέντε (5) πρώτων κατά σειρά μειοδοσίας.
- Κατάργηση διακριτών σταδίου ελέγχου δικαιολογητικών συμμετοχής και τεχνικών προσφορών – ενιαίο πρακτικό – μη δυνατότητα ένστασης κατ' αυτού – μη κοινοποίηση στους διαγωνιζομένους – έκδοση κατακυρωτικής απόφασης.
- Οικονομική προσφορά: κατ' αποκοπήν.
- Αναστολή της εφαρμογής του μέχρι έκδοση της Υ.Α. του άρθρου 221 § 8 η' (άρθρ. 376 § 10).

5. Συστήματα δημοπράτησης – συστήματα πολλαπλών κριτηρίων

- **Τρόπος σύνταξης & υποβολής οικονομικών προσφορών και όχι συστήματα δημοπράτησης πλέον (άρθρ. 95).**
- **Δυνητική χρήση περισσότερων κριτηρίων (άρθρ. 86) – Μαθηματικός τύπος (άρθρ. 86 § 11): κακοδιατυπωμένος αλλά εφαρμόσιμος.**
- **Μη ρητή πρόβλεψη εφαρμογής τρόπων σύνταξης οικονομικών προσφορών και στα συστήματα πολλαπλών κριτηρίων. Δυνατότητα αναλογικής εφαρμογής.**
- **Μπορεί σύστημα πολλαπλών κριτηρίων να εφαρμοσθεί συνδυαστικά με το σύστημα αξιολόγησης μελέτης;**

6. Κριτήρια ανάθεσης

- Πλέον συμφέρουσα προσφορά αποκλειστικά βάσει τιμής (η πρώην «χαμηλότερη τιμή»)
- Πλέον συμφέρουσα προσφορά βάσει κόστους (πολλαπλά κριτήρια) – βέλτιστη σχέση ποιότητας – τιμής

7. Ασυνήθιστα χαμηλές προσφορές (άρ. 88)

- Εντοπισμός α.χ.π. (*«φαίνεται»*: υποκειμενική κρίση της Α.Α.)
- Αιτιολόγηση: α) Υποχρεωτική η κλήση για όλα τα έργα (άνω και κάτω του ορίου ΕπΑν ΣτΕ 132/2016)

β) Περιεχόμενο αιτιολόγησης
(ενδεικτικό): οικονομικά χαρακτηριστικά μεθόδου κατασκευής, τεχνικές λύσεις, πρωτοτυπία κ.λπ.

- Δυνατότητα έκδοσης εγκυκλίου του ΥΠΥΜΕΔΙ εξειδίκευσης του εντοπισμού και της αιτιολόγησης

8. Κατάργηση ενδοδιαγωνιστικών ενστάσεων

- **Μία κατακυρωτική απόφαση**
- **Μη πρόβλεψη ενδοδιαγωνιστικών ενστάσεων – μη κοινοποίηση πρακτικών Ε.Δ. στους διαγωνιζομένους** [αντισυνταγματικότητα (άρθρ. 20 § 2 Σ.: δικαίωμα ακροάσεως & αναφέρεσθαι προς τις αρχές), αδιαφάνεια διαγωνισμού, υποβάθμιση ποιότητας ελέγχου]
- **Αντιμετώπιση του προβλήματος:**
 - Άσκηση αίτησης θεραπείας ή ιεραρχικής προσφυγής του άρθρ. 24 Κ.Δ.Διαδ.
 - Αίτηση για λήψη αντιγράφων των πρακτικών βάσει άρθρ. 5 Κ.Δ.Διαδ.
 - Υποβολή άτυπου υπομνήματος προς την Π.Α.

9. Απευθείας ανάθεση & συνοπτικός διαγωνισμός (άρθρ. 117 & 118)

- **Απευθείας ανάθεση (άρθρ. 118)**

- Εκτιμώμενη αξία σύμβασης $\leq$ € 20.000
- Ενιαύσιος κατάλογος ενδιαφερομένων ανά κατηγορίες έργων/μελετών μετά από δημόσια πρόσκληση
- Δημόσια ηλεκτρονική κλήρωση για την ανάθεση εκάστης σύμβασης
- Διαγραφή του αναδόχου από τον κατάλογο.
- Αδυναμία εφαρμογής του συστήματος για το 2016 – Εγκύκλιος ΥΠΥΜΕΔΙ 18/2016: εφαρμογή άρθρ. 117 περί συνοπτικού διαγωνισμού & εφαρμογή άρθρου 15 Π.Δ. 171/1987 (ορθό: έχει καταργηθεί).
- Άρθρ. 328 για συμβάσεις Βιβλίου ΙΙ – απλοποιημένη διαδικασία

- **Συνοπτικός διαγωνισμός (άρθρ. 117)**

- Εκτιμώμενη αξία σύμβασης $\leq$ € 60.000
- Απλοποιημένη προκήρυξη σύμφωνα με το άρθρο 66.

10. Πρότυπες διακηρύξεις (άρθρ. 53 § 5)

- Εκδίδονται από την Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ.
- Δεσμευτικές για τις αναθέτουσες αρχές
- Υπόδειγμα διακήρυξης αποκλειστικά βάσει τιμής (ήτοι, μειοδοτικού διαγωνισμού):
 - Ένιαία για άνω και κάτω των ορίων
 - Σειρά ερμηνευτικών ζητημάτων
 - Παράβολο ένστασης 1% (!) για κάτω των ορίων – contra legem επιλογή – μη ορθή ερμηνεία του άρθρου 127 & , που αφορά μόνο συμβάσεις κάτω των € 60.000

III. ΣΤΑΔΙΟ ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ

1. Επιμετρήσεις (αρθρ. 151)
2. Λογαριασμοί – Πιστοποιήσεις (αρθρ. 152)
3. Αναθεώρηση τιμών (άρθρο 153)
4. Νέες εργασίες - συμπληρωματικές συμβάσεις (άρθρ. 156)
5. Υποκατάσταση αναδόχου- υπεργολαβία (κατάργηση κατασκευαστικής κοινοπραξίας)

1. Επιμετρήσεις

- **Σύντμηση της αρχικής προθεσμίας ελέγχου από 90 σε 45 ημέρες**

2. Λογαριασμοί (άρθρ. 152)

- **Πρώτη σημαντική βελτιωτική προσθήκη (άρθρ. 152 § 7):** *«Για την υποβολή, τον έλεγχο και την έγκριση του λογαριασμού δεν απαιτείται η προσκόμιση δικαιολογητικών πληρωμής»*
- **Δεύτερη σημαντική βελτιωτική προσθήκη (άρθρ. 152 § 8):** *«Προϋπόθεση πληρωμής της πιστοποίησης είναι η προσκόμιση από τον ανάδοχο όλων των απαιτούμενων δικαιολογητικών πληρωμής. Το τιμολόγιο μπορεί να προσκομίζεται μεταγενεστέρως κατά την είσπραξη του ποσού της πιστοποίησης».*
 - Δεν απαιτείται να υποβάλλονται με τον λογαριασμό τα δικαιολογητικά πληρωμής.
 - Η μη συνυποβολή τους δεν αναστέλλει την έναρξη των προθεσμιών ελέγχου και έγκρισης του λογαριασμού.
- **Απαλείφθηκε (ορθώς) η διάταξη περί όχλησης για την έναρξη της τοκοφορίας, σε συμμόρφωση προς τις ΣτΕ (7μελούς) 3526/2015 & 27/2015.**

3. Αναθεώρηση τιμών (άρθρ. 153)

- Τα αρχικά σφάλματα (παράλειψη βασικού τύπου αναθεώρησης και εσφαλμένος ειδικός τύπος για τα έργα εξωτερικού) διορθώθηκαν με το ΦΕΚ Α' 200/24-10-2016.

4. Νέες εργασίες – συμπληρωματικές συμβάσεις (άρθρ. 132 & 156)

- Γενικό άρθρο 132: Η αναγκαιότητα και η μη προβλεψιμότητα από σωρευτικές καθίστανται διαζευκτικές προϋποθέσεις (σημαντική διευκόλυνση για τη σύναψη Σ.Σ.Ε.
- Ειδικό άρθρο 156 για τις συμβάσεις δημοσίων έργων: Διατήρηση ειδικά για τα δημόσια έργα της παλιάς ρύθμισης περί σωρευτικής συνδρομής των δύο προϋποθέσεων. Ενδεχόμενη σύγκρουση με τις διατάξεις των Οδηγιών.
- Δυνατότητα σύναψης Σ.Σ.Ε. χωρίς της συνδρομή των ανωτέρω προϋποθέσεων, εφόσον α) είναι κάτω του 15% της σύμβασης, β) κάτω των € 5.225.000 και γ) προβλέπονται στη διακήρυξη.
- Εργασίες άρθρ. 154 & 155 μπορούν να πληρώνονται και χωρίς ΑΠΕ.

IV. ΕΝΝΟΜΗ (ΔΙΚΑΣΤΙΚΗ) ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ

- Κατά το στάδιο ανάθεσης:

- **Ανεξάρτητη Αρχή Εξέτασης Προδικαστικών Προσφυγών (ΑΕΠΠ):**

- 31 μέλη με πενταετή θητεία (εξαιρέσεις)
- Πρόεδρος: Επίτιμος δικαστικός με βαθμό προέδρου εφετών και άνω με μεγάλη εμπειρία στις δημόσιες συμβάσεις.
- Οικονομική αυτοτέλεια (κράτηση 0,06% επί των συμβάσεων)
- Αρμοδιότητα εξέτασης των προδικαστικών προσφυγών εφ' όλων των διαγωνισμών άνω των € 60.000.

- **Διαδικασία άσκησης και εξέτασης πρ. προσφυγής:**

- Προθεσμία: 10 ή 15 ημέρες (άρθρ. 361).
- Τρόπος άσκησης: Ηλεκτρονικός (άρθρ. 365 § 7)
- Τρόπος εξέτασης (άρθρ. 365), ημερομηνία συζήτησης έως 40 ημέρες από την άσκηση.
- Παράβολο: 0,50% επί της προϋπολογιζόμενης αξίας με ανώτατο όριο € 15.000 και κατώτατο € 600.

IV. ΕΝΝΟΜΗ (ΔΙΚΑΣΤΙΚΗ) ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ

(2^η σελίδα)

- **Κατά το στάδιο ανάθεσης** (συνέχεια):

- **Δικαστική προστασία:**

- Προσβολή των αποφάσεων της ΑΕΠΠ ενώπιον των **διοικητικών δικαστηρίων** (ΣΤΕ & διοικ. εφετεία), βάσει των σήμερα ισχυουσών διακρίσεων της καθ' ύλην αρμοδιότητας.
- Αναστολή βάσει του άρθρου 52 του π.δ. 18/1989: **Πρόδηλη βασιμότητα** και **όχι σοβαρή πιθανολόγηση**.
- **Περιορισμένο εύρος & βάθος δικαστικού ελέγχου.**

- **Πλεονεκτήματα:**

- Εξέταση προδικαστικών προσφυγών από ανεξάρτητο όργανο.
- Δραστική μείωση παραβόλου

- **Μειονεκτήματα:**

- Τεράστιος όγκος εργασίας
- Υπερσυγκέντρωση εξουσιών σε ένα όργανο

IV. ΕΝΝΟΜΗ (ΔΙΚΑΣΤΙΚΗ) ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ (3^η σελίδα)

- Κατά το στάδιο εκτέλεσης :

- **Δικαστική προστασία:**

- Διατήρηση του ισχύοντος καθεστώτος με ενδικοφανείς προσφυγές (ένσταση & αίτηση θεραπείας) και προσφυγές στα καθ' ύλην αρμόδια διοικητικά ή πολιτικά πενταμελή εφετεία.

- **Διαιτησία:**

- **Άρθρο 176:** Διεύρυνση των δυνατοτήτων διαιτητικής επίλυσης των διαφορών και αναλυτικός προσδιορισμός του πλαισίου της.

V. ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

- **Γενική μεταβατική διάταξη (376 § 1):** Υπαγωγή στον Νόμο όλων των συμβάσεων η έναρξη διαδικασίας σύναψης των οποίων έλαβε χώρα μετά την 8-8-2016.
- **Έννομη προστασία κατά το στάδιο ανάθεσης:** Εφαρμόζεται σε όλες τις διαφορές που αναφύονται από πράξεις ή παραλείψεις που εκδίδονται μετά την 1-1-2017.
- **Παράταση προτύπων τευχών διακηρύξεων (άρθρ. 376 § 13):** προβληματική διάταξη.
- **Παράλειψη:** Μη πρόβλεψη μεταβατικής περιόδου. Σοβαρότατες δυσκολίες δημοπράτησης νέων έργων.